

Camilla Hansen Steinum (45) går av etter ti år som president i Tannlegeforeningen.

Utfordrende, krevende og lærerikt

Camilla Hansen Steinum har vært president i NTF i ti år. Her forteller hun hvordan både foreningen og tannhelsetjenesten har forandret seg i løpet av hennes tid som president. Selv er hun åpen for nye muligheter, og sier hun håper å få brukt det hun har lært i en ny sammenheng.

 ELLEN BEATE DYVI (E-POSTINTERVJU)
 KRISTIN AKSNES

– Du har vært president i NTF i ti år. Hvordan har presidentrollen endret seg i løpet av disse årene?

– Det har skjedd veldig mye i løpet av disse ti årene. Det har vært store endringer både i tannhelsetjenesten, i foreningen og i rollen som president.

Jeg er glad for at vi i løpet av disse årene har evnet å utvikle og profesjonalisere foreningen. Det er viktig for å kunne møte stadig nye utfordringer og endringer både i tannhelsetjenesten og i samfunnet rundt oss.

Foreningen har i dag en ganske annen posisjon i samfunnet enn for ti år siden. I mediebildet har NTF klart å innta rollen som eksperten på tannhelsefeltet, og vi er blitt mye mer synlige i samfunnsdebatten. Da jeg startet i presidentjobben, holdt NTF helt bevisst en lav profil. Nå er vi mer på ballen og ønsker økt

oppmerksomhet om oral helse og tannhelsetjenesten. Vi har en tydeligere rolle, og vi tar mer plass.

Vi er også blitt mer profesjonelle i vårt politiske arbeid. Dette var et arbeid som begynte før jeg ble president, men som jeg er stolt over å ha vært med på å videreutvikle. I dag har vi gode forbindelser og jevnlig dialog med politikere og andre viktige beslutningstagere. I tillegg har vi stabile samarbeidsrelasjoner med andre aktører i helsetjenesten og med våre samarbeidspartnere i Akademikerfelleskapet.

Vi svarer på en rekke skriftlige høringer og deltar på muntlige høringer på Stortinget. Det er viktig. NTF er en liten forening, men vi representerer en høyt utdannet og spesialisert gruppe helsepersonell som spiller en betydelig rolle i helsetjenesten. Ved å samarbeide med andre synliggjør vi dette på best mulig måte.

Alt dette har selvfølgelig hatt stor betydning for presidentrollen, da presidenten er foreningens fremste talsperson og ansikt utad. Presidentrollen er i dag en fulltidsjobb, hvor man må være tilgjengelig stort sett hele tiden. Det var derfor helt avgjørende at representantskapet alt tidlig i min periode bestemte at presidentvervet skulle være en fulltidsjobb med honorar. Det har muliggjort en betydelig profesjonalisering av presidentrollen – og av foreningen.

Det å få lede Den norske tannlegeforening gjennom disse ti årene har vært både utfordrende og krevende – og mye arbeid. Men det har også vært veldig spennende, givende og lærerikt. Presidentjobben har gitt meg mange erfaringer, store opplevelser og venner for livet! Det er jeg svært takknemlig for.

Kommunereformen, stor seier

– Hva ser du som de viktigste politiske sakene NTF har vært opptatt av og fått gjennomslag for i løpet av din tid som president?

– Den største og mest ressurskrevende enkeltsaken i denne perioden har helt klart vært saken om kommunereformen, da regjeringen foreslo å overføre det fylkeskommunale ansvaret for tannhelsetjenesten til større, og mer robuste, kommuner. NTF var ikke prinsipielt imot en slik flytting, men påpekte at det var mange ubesvarte spørsmål og stor usikkerhet rundt hvilke faktiske konsekvenser en slik endring ville medføre. Vi mente at veldig mange kommuner ville være for små til å ta ansvar for Den offentlige tannhelsetjenesten. NTFs klare anbefaling til regjeringen var derfor å ikke flytte tannhelsetjenesten, men heller be om en utredning om hvordan en eventuell flytting kunne skje, og ikke minst hvilke konsekvenser og kostnader det ville medføre. Det ble en sak med mye debatt og mye prestisje. Vi brukte mye tid og krefter på å formidle NTFs synspunkter til politikere og helsemyndigheter. Skuffelsen var derfor stor da proposisjonen ble lagt frem for Stortinget og vi så at NTFs og de andre høringsinstansenes innspill i svært liten grad var tatt hensyn til. Men vi ga ikke opp, og ved hjelp av iherdig innsats klarte vi å overbevise stortingspolitikere om å skrinlegge forslaget. Riktignok vedtok de å legge til rette for en prøveordning som skal evalueres i 2023, men så langt er denne prøveordningen ikke satt i gang.

Jeg mener fortsatt at dette var en svært viktig seier for foreningen – og for tannhelsetjenesten.

Så er det viktig å si at det er sjelden det kommer slike store og avgjørende saker. Politisk påvirkningsarbeid er en kontinuerlig prosess, og gjennom å arbeide jevnt og trutt får man over tid påvirkningsmulighet og gjennomslag for endringer. NTF påvirker i dag gjennom høringsinnspill, skriftlig og muntlig, i dialog med myndigheter og andre beslutningstagere og

gjennom media. Og vi velger dialog fremfor konflikt der vi mener det er hensiktsmessig, selv om medlemmene helst ville sett oss på forsiden i mediebildet, rett og slett fordi vi tror at vi oppnår mer og bedre resultater med det.

NTF samler tannleger i alle aldre, i alle faser av yrkeslivet, i alle spesialiseringer og i ulike sektorer. Det gir oss tyngde og påvirkningskraft – og det bidrar til at vi får gjennomslag og blir lyttet til. Bredden i medlemsmassen og den høye organisasjonsgraden gjør at NTF blir oppfattet som en viktig og seriøs forening. Vi blir sett på som konstruktive og troverdige, nettopp fordi vi representerer en så stor og bredt sammensatt gruppe med dyktige tannleger som evner å se befolkningens og pasientenes beste. Vi er ikke bare en interesseorganisasjon for enkeltgrupper av tannleger. NTF er en viktig samfunnsaktør med gjennomslagskraft.

Men det har vært andre viktige gjennomslag også – både innenfor kjeveortopedi, da vi fikk hindret den planlagte fjerningen av gruppe C, og nå sist i pandemien, da NTF lyktes i å få gjennomslag for at tannleger skulle ha høyeste dekningsgrad i kompensasjonsordningen for uunngåelige kostnader. Selv om ikke ordningen var spesielt tilpasset helsetjenesten, var dette en viktig seier som viser at NTF blir lyttet til.

Vi jobbet også hardt for å sikre vaksineringsarbeid av tannhelsepersonell. Alt i alt har vi fått gode tilbakemeldinger på foreningens arbeid under pandemien, selv om det har vært en krevende periode for oss alle. Det er i vanskelige tider vi virkelig ser verdien av å stå samlet som en forening. Jeg er rett og slett skikkelig stolt av både de ansatte, de tillitsvalgte og av medlemmene for hvordan de alle har taklet denne vanskelige tiden. Jeg tror vi har kommet styrket gjennom denne perioden, selv om pandemien enda ikke er over.

Oral helse taper i konkurransen med andre saker

– Hvilke saker har NTF ikke fått gjennomslag for?

– I NTFs strategi står det at vi skal være en premissleverandør i tannhelsepolitiske spørsmål. Vi jobber kontinuerlig for å leve opp til dette. Men påvirkningsarbeid er et langsiktig arbeid, og mange ganger kunne jeg nok ønske at prosessene gikk raskere.

Det er en utfordring å få satt oral helse på den politiske dagsorden. Helsepolitikere har mange store og viktige oppgaver å håndtere, og utvikling av tannhelsetjenesten taper ofte i konkurranse med andre viktige saker. En av årsakene til det er at tannhelsetjenesten har fungert godt, og at befolkningen stort sett har god oral helse. Likevel vet vi at det er sosial ulikhet i oral helse, og at det er stort behov for en helhetlig gjennomgang av hele tjenesten, noe NTF har bedt om i lang tid. Målet er å sikre en fremtidig tannhelsetjeneste som bedre kan

sikre hele befolkningen tilgang til nødvendige tjenester og bidra til å utjevne den sosiale ulikheten i oral helse.

Utfordringen blir ikke mindre av at få politikere og beslutningstagere kjenner tjenesten godt nok. En svært viktig oppgave for NTF er derfor å bidra til økt kunnskap hos politikere og andre beslutningstagere. Men heller ikke vi i NTF har tilstrekkelig kunnskap på området, og det blir derfor svært viktig å skaffe mer fakta både om tannhelsetjenesten og om den orale helsen i befolkningen.

Så er det selvsagt ikke slik at politikere og myndigheter er enige med foreningen og gjør det vi ønsker at de skal gjøre i alle saker. Et eksempel på en slik sak er utviklingen av de regionale odontologiske kompetansesentrene. NTF er, og har hele tiden vært, positive til intensjonen med kompetansesentrene, nemlig å bygge opp regionale kompetansemiljøer og sikre spredning av spesialistkompetanse. Men vi er skeptiske til hvordan utviklingen av sentrene har vært, og vi mener at hele ordningen må evalueres. Det har myndighetene nå heldigvis sagt at de skal sette i gang med. Det er viktig for å sikre at de offentlige midlene til tannhelsetjenesten brukes på best mulig måte.

Dessverre har vi ikke fått gjennomslag for en reell styrkning hverken av tannhelsetjenesten eller folketrygdens stønadsordning i statsbudsjettetene. Til tross for valgløfter og fine ord fra politikere har regjeringen de siste åtte årene spart, underregulert og omplassert midler for nær 600 millioner kroner på tannhelseområdet. Dette er svært beklagelig.

For øyeblikket jobber vi aktivt med å nå gjennom til politikere for å få gjennomført en helhetlig gjennomgang av tannhelsetjenesten, hvor man ser på både organisering og finansiering av hele tjenesten. Også fremtidig forvaltningsnivå kan inngå som en del av en slik gjennomgang. Nå ønsker venstresiden seg en tannhelsereform, men de har ikke noe godt svar på hva en slik reform vil innebære, hvordan den skal gjennomføres og hvor mye det vil koste. NTFs holdning er klar: Handling før utredning er ikke forsvarlig politikk. Det gjenstår å se om politikere vil lytte, eller om det er viktigere å fremstå som handlekraftige og plukke noen «lavthengende frukter» som gir rask uttelling.

NTF ønsker et løft for hele tannhelsefeltet. Vi er derfor positive til økt offentlig finansiering, men vi mener det er feil å bruke store summer uten å først ha en overordnet strategi. Det må lages en plan for utvikling av tjenesten og for hvordan sosial ulikhet i oral helse skal utjevnes.

NTFs mål er å oppnå best mulig tannhelse for pengene, og det får vi gjennom en målretting av midlene, så lenge de er begrensede. Endringer i tjenesten må være kunnskapsbaserte og bygge på samfunnets og befolkningens behov. Denne

kunnskapen har vi ikke i dag. Vi kan risikere at politikerne går inn for en generell og kostbar velferdsreform med store administrasjonskostnader, men som ikke vil gi bedre oral helse.

NTF har også lenge vært pådriver for at tannhelsetjenesten må inkluderes i helsetjenestens e-helsesatsing. Tannleger må få tilgang til e-resept og det må tilrettelegges for digital samhandling mellom ulike tjenester. Vi må også ha tilgang til kjernejournal og pasientens legemiddelliste. På disse områdene har dessverre utviklingen gått altfor sakte.

NTF blir en stadig mer profesjonell organisasjon

– Hvordan har NTF utviklet seg som organisasjon i løpet av de siste ti årene?

– Som jeg tidligere har vært inne på er NTF en mer profesjonell forening i dag. NTF har utviklet seg til å bli en viktig samfunnsaktør, og vi har endret måten vi jobber på mot politikere og andre beslutningstagere og også mot media.

Det har skjedd store endringer på kommunikasjonssiden. I dag er sosiale medier en viktig kanal. Vi har tatt i bruk nye kommunikasjonskanaler og blitt flinkere til å nå frem til medlemmene med viktig informasjon, for å holde dem oppdaterte på hva NTF til enhver tid jobber med og hva som skjer på tannhelsefeltet. Samtidig har dette ført til at medlemmene har fått høyere forventninger til tilgang på informasjon, og kommunikasjonskanalene er blitt flere og viktigere.

De siste årene har vi viet stor oppmerksomhet til folkehelsearbeidet. Tannleger er helsepersonell, og tannhelsetjenesten en viktig del av helsetjenesten. Ulike tiltak er iverksatt for å synliggjøre at god oral helse er viktig for den generelle helsen. Vi har rettet søkelyset mot sammenhengen mellom munnhelse og andre sykdommer som kreft, slag, diabetes, utenforskap og psykisk helse – for å nevne noe. Vi har også påpekt tannlegenes rolle og ansvar i avdekking av omsorgssvikt og overgrep, i kampen mot antibiotikaresistens og i antitobaksarbeidet. Dette har medført at vi er blitt bedre på samarbeid med andre profesjonsforeninger og pasientforeninger. Vi har hatt flere samarbeidsarrangementer i forbindelse med Munnhelsedagen og Arendalsuka. Dette er inspirerende og veldig viktig, for jeg tror det bidrar til at flere får øynene opp for betydningen av god oral helse. Det har enda mye større effekt når pasienter og annet helsepersonell forteller hvorfor oral helse er så viktig, enn når vi tannleger gjør det selv. Sammen står vi sterkere, vi når ut til flere og vi får mer gjennomslag.

Jeg tror dessuten at vi har lykkes ganske bra med å redusere avstanden mellom lokal- og spesialistforeningene og NTF sentralt. Vi har fått på plass flere kurs og mer opplæring av de

lokale tillitsvalgte, og vi har en helt annen relasjon med de tillitsvalgte enn da jeg startet opp. Her har faktisk også pandemien hatt en positiv effekt: Vi har hatt mer kontakt de siste par årene enn noen gang tidligere. Jeg tror det er nødvendig for at NTF fortsatt skal være en samlet forening for alle tannleger i Norge.

Innføringen av obligatoriske etterutdanning for NTFs medlemmer er en annen viktig sak. Medlemskap i foreningen skal være et kvalitetsstempel. Hverken innføringen av eller endringene i ordningen er gått gjennom uten debatt, men det er helt tydelig at medlemmene har et høyt ambisjonsnivå og er opptatt av kontinuerlig og livslang faglig utvikling. Vi har utviklet et nettbasert kurstilbud, etablert to symposier og en digital fagdag. Og landsmøtet og TSE er selvsagt fortsatt svært viktige for foreningen.

Som forening har vi også kontinuerlig oppmerksomheten rettet mot etiske problemstillinger. Det er helt avgjørende! I min periode har vi fått på plass et helt nytt sett med etiske regler, og vi jobber kontinuerlig med å integrere etikk i alt vi gjør – ikke minst i etterutdanningen.

NTF vil ha en svært viktig rolle som profesjonsforening også fremover. Samfunnet endrer seg, og for å møte behovene i medlemsmassen må foreningen derfor evne å endre seg i takt med det som skjer både i samfunnet og i tannhelsetjenesten. Det er store viktige saker som venter, og jeg er sikker på at NTF fortsatt vil være en viktig premissleverandør som kan påvirke fremtidens tannhelsepolitikk.

Jeg håper og tror at NTF også i fremtiden vil være en samlet forening for alle norske tannleger. Det er viktig! Sammen er vi sterke. Vår gjennomslagskraft og påvirkningsmulighet avhenger av at vi klarer å stå sammen i både gode og onde dager. Jeg håper alle ser viktigheten av dette, og at alle fortsatt vil arbeide sammen for å sikre at NTF forblir den ene sterke stemmen som taler på vegne av alle norske tannleger.

I fremtidens tannhelsetjeneste må vi utnytte ressursene og kompetansen på en god og effektiv måte. Det blir avgjørende å sikre trygge og gode rammebetingelser for virksomhetene i hele tjenesten og for den enkelte tannlege. Her vil NTF ha en svært viktig rolle.

Det blir spennende å følge med på hva som skjer fremover. Hvis venstresiden gjør alvor av i hvert fall noen av de lovnadene de kom med i valgkampen, vil det komme mer midler til tannhelsetjenesten. Da blir det avgjørende med en kunnskapsoppbygging, og at det lages en helhetlig strategi for utvikling av tjenesten. Jeg håper at tannhelsetjenesten på sikt får den plassen den fortjener som en viktig del av helsetjenesten, og at utviklingen av tjenesten bidrar til å sikre hele befolkningen tilgang til nødvendig behandling og dermed til å redusere den

NTFs avtroppende president, Camilla Hansen Steinum, innledet til flere av sakene under NTFs representantskapsmøte i slutten av november.

sosiale ulikheten i oral helse. Jeg håper også at politikere og andre beslutningstagere vil lytte til innspill og råd fra fagmiljøene og foreningen i disse prosessene og sikre tannlegene gode arbeidsforhold også i fremtiden.

Det blir avgjørende at myndighetene får mer kontroll og oversikt over tannhelsetjenesten. Det må også sikres at vi i størst mulig utstrekning kan utdanne de tannlegene Norge trenger, ved norske læresteder, og at tannlegeutdanningen er tilpasset befolkningens behov.

Åpen for nye muligheter

– Hva skal du gjøre nå? Har du noen planer?

– Jeg har ingen konkrete planer akkurat nå. Jeg er president ut året, og det er mye som skjer i desember. Etter det vet jeg ikke helt hva jeg skal gjøre, bortsett fra at jeg fortsatt skal jobbe litt med pasienter, slik jeg har gjort hele tiden, også mens jeg har hatt presidentvervet. Det har vært viktig for meg i hele denne perioden.

Så er jeg åpen for nye muligheter. Og jeg håper at jeg også i fremtiden, på en eller annen måte, får mulighet til å bidra med den kompetansen jeg har opparbeidet meg, til det beste for norsk tannhelsetjeneste. Jeg ser ikke for meg å bare arbeide klinisk.

Jeg gleder meg til å følge med på foreningens videre arbeid fra sidelinjen, og vet at NTF er i de beste hender, med dyktige tillitsvalgte og et kunnskapsrikt sekretariat.

Det har vært ti fantastiske år! Jeg føler meg utrolig privilegert som har fått denne muligheten. Jeg er stolt over det arbeidet vi sammen har utført gjennom mine fem perioder som president. Det har vært et solid teamarbeid. De mange løpende arbeidsoppgavene må håndteres samtidig med alt som oppstår underveis. Jeg har møtt veldig mange flott mennesker gjennom disse årene, og jeg kommer til å savne både dem og foreningsarbeidet.

Med dette vil jeg takke for en utrolig flott tid og ønske NTF lykke til videre. Spesielt vil jeg gratulere NTFs nye president og visepresident, men også alle andre tillitsvalgte som nå skal bekle sentrale verv i foreningen de neste to årene. Jeg heier på dere!